

Henryk Sienkiewicz

Klaudia Pyka
Basia Biniek
kl. Ia

Henryk Sienkiewicz,
pseudonim Litwos (ur. 5 maja
1846 w Woli Okrzejskiej, zm.
15 listopada 1916 w Vevey) -
polski nowelista,
powieściopisarz i publicysta
pochodzenia tatarskiego.
Jeden z najpopularniejszych
pisarzy polskich przełomu
XIX i XX wieku. Henryk
Sienkiewicz był kawalerem
francuskiej Legii Honorowej
i członkiem zagranicznym
Serbskiej Akademii Nauk
i Umiejętności.

OKRES DORASTANIA

Jego rodzicami byli Józef Sienkiewicz i Stefania Sienkiewicz z domu Cieciszowska. Był jednym z sześciorga dzieci. W 1858 roku Sienkiewicz rozpoczął naukę w gimnazjum w Warszawie. Najlepiej szły mu przedmioty humanistyczne. Dziewiętnastoletni Sienkiewicz podjął się posady guwernera u rodziny Weyherów w Płońsku. W 1866 r. uzyskał świadectwo dojrzałości.

Studia

Zgodnie z wolą rodziców zdał na wydział lekarski do Szkoły Głównej w Warszawie, jednak zrezygnował z medycyny i podjął studia prawnicze, by w ostateczności przenieść się na wydział Filologiczno-Historyczny. Zdobył tam gruntową znajomość literatury i języka staropolskiego. Prawdopodobnie w tym czasie napisał swoją pierwszą niepublikowaną powieść - *Ofiara*.

Sienkiewicz jako dziennikarz

W 1869 r. Debiutował jako dziennikarz. Przegląd Tygodniowy wydrukował jego recenzję sztuki teatralnej, a Tygodnik Ilustrowany zamieścił rozprawkę historyczno-literacką o Mikołaju Sępie Sarzyńskim. Sienkiewicz pisał pod pseudonimem Litwos do Gazety Polskiej oraz Niwy. W 1873 roku objął w Gazecie Polskiej stały felieton *Bez tytułu*, a w roku 1875 cykl *Chwila obecna*. Od 1874 prowadził dział literacki w Niwie.

Podróż do Ameryki

W lutym 1876 r. wraz z Heleną Modrzejewską i grupą znajomych wybrał się w podróż do USA. W Ameryce zatrzymał się na dłużej w Kalifornii. Z tego okresu pochodzą *Listy z podróży do Ameryki*; drukowane w *Gazecie Polskiej* zyskały sobie szerokie uznanie czytelników. Pod wpływem podróży do Stanów napisał inne utwory, np. *Komedia z pomyłek* (1878) czy *Sachem* (1883). Do Europy wrócił w 1878 roku.

Ślub z Marią Szetkiewiczówną

W 1879 r. wracając ze Lwowa w Szczawnicy dał odczyt o swym pobycie w Ameryce.

W Szczawnicy po raz pierwszy spotkał swoją przyszłą żonę Marię Szetkiewiczównę. 18 sierpnia 1881 roku odbył się ich ślub w kościele Zgromadzenia Panien Kanoniczek przy placu Teatralnym. Z małżeństwa tego pochodzą dzieci: Henryk Józef i Jadwiga Maria.

Małżeństwo to trwało tylko cztery lata, ponieważ Maria w wieku 31 lat zmarła na gruźlicę.

Druga połowa lat 80. i początek lat 90. to dla pisarza okres bardzo wyęźnionej pracy nad kilkoma powieściami. Pisarz rozpoczął prace nad kolejną częścią *Trylogii - Potopem*. Po śmierci żony Henryk Sienkiewicz udał się do Konstantynopola. Po powrocie do Warszawy wydał trzecią część *Trylogii - Pana Wołodyjowskiego*. Sienkiewicz stał się wtedy najpopularniejszym polskim pisarzem. Jako wyraz uznania Sienkiewicz dostał od nieznanego wielbiciela podpisanego Michał Wołodyjowski okazałą sumę 15 tysięcy rubli, które przeznaczył na fundusz im. Marii Sienkiewiczowej dla artystów zagrożonych gruźlicą.

Ślub z Marią Romanowską

W prywatnym życiu Henryka Sienkiewicza pojawiła się Maria Romanowska, przybrana córka odesskiego bogacza Wołodkowicza. Ślub odbył się 11 listopada 1893 roku, jednak po miesiącu panna młoda opuściła męża. Sienkiewicz uzyskał papieskie potwierdzenie niezaisnienia sakramentu małżeństwa.

Quo vadis

W 1894 roku powstały pierwsze rozdziały *Quo vadis*. Wydanie książkowe pojawiło w 1896 i zrobiło zawrotną karierę w całej Europie. Książka do dziś cieszy się wyjątkową popularnością, została przetłumaczona na wiele języków, w tym na arabski czy japoński, a także esperanto. *Quo vadis* wielokrotnie adaptowano i wystawiano na deskach teatrów, ukazała się nawet opera oparta na motywach powieści, a w 1913 roku zostało po raz pierwszy sfilmowane. Potem była ekranizowana jeszcze kilkakrotnie.

W 1900 r. pisarz ukończył swoją powieść *Krzyżacy*. W tym roku także obchodził 25-lecie pracy twórczej i otrzymał od narodu majątek ziemski w Oblęgorku, gdzie utworzył dom dziecka.

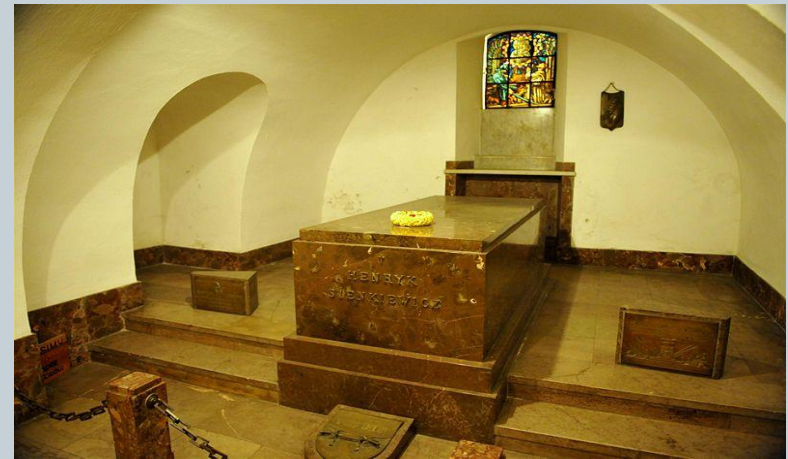
Uniwersytet Jagielloński przyznał mu tytuł *doctor honoris causa*.

Szwajcaria

Po wybuchu wojny Henryk Sienkiewicz wyjechał do Szwajcarii. Wraz z Ignacym Janem Paderewskim był jednym z współzałożycieli Szwajcarskiego Komitetu Generalnego Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce.

Śmierć pisarza

Zmarł w Vevey 15 listopada 1916 roku, gdzie go pochowano. W 1924 roku prochy pisarza uroczyście sprowadzono do Polski. W drodze przez kraje Szwajcarii, Austrii, Czech składano mu hołd. 27 października 1924 roku odbyła się uroczystość obok pomnika Adama Mickiewicza w Warszawie. Na koniec trumnę złożono w Warszawie w podziemiach katedry św. Jana.

Nowele

- 1872 *Humoreski z teki Worszytły*
- 1875 *Stary sługa*
- 1876 *Hania*
- 1877 *Selim Mirza*
- 1877 *Szkice węglem*
- 1878 *Janko Muzykant*
- 1880 *Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela*
- 1880 *Za chlebem*
- 1880 *Orso*
- 1881 *Latarnik*
- 1882 *Bartek Zwycięzca*
- 1882 *Jamioł*
- 1889 *Sachem*
- 1889 *Wspomnienie z Maripozy*

Powieści

- 1872 *Na marne*
- *Trylogia:*
 - *Ogniem i mieczem* (1884)
 - *Potop* (1886)
 - *Pan Wołodyjowski* (1888)
- 1891 *Bez dogmatu*
- 1894 *Rodzina Połanieckich*
- 1896 *Quo vadis*
- 1900 *Krzyżacy*
- 1906 *Na polu chwały*
- 1910 *Wiry*
- 1912 *W pustyni i w puszczy*

POMNIKI HENRYKA SIENKIEWICZA

Pomniki Henryka Sienkiewicza znajdują się w Vevey (Szwajcaria), Warszawie, Bydgoszczy, Słupsku, Szczawnicy, Gdyni, Kielcach, a także w Okrzei oraz wielu innych miastach.

Pomnik Henryka Sienkiewicza w Warszawie

